BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CẦN THƠ

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh Phúc

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN

1. **Tên học phần: DƯỢC LIỆU (Pharmacognosy)**
   - **Mã số học phần:** NN533
   - **Số tín chỉ học phần:** 02 tín chỉ
   - **Số tiết học phần:** 20 tiết lý thuyết, 20 tiết thực hành và 40 tiết tự học
2. **Đơn vị phụ trách học phần:**
   - Khoa Thú Y
   - Trường Nông Nghiệp
3. **Điều kiện:**
   - **Điều kiện tiên quyết:** Không
4. **Mục tiêu của học phần:**

Mục tiêu	Nội dung mục tiêu	CĐR CTĐT
4.1	Áp dụng kiến thức về tác dụng dụng dược lý của các loại dược liệu trong phòng trị bệnh cho vật nuôi và quản lý dịch bệnh	2.1.3a,b,c,d,e
4.2	Khả năng phân tích các hoạt chất kháng khuẩn, kháng nấm, tẩy trừ ký sinh trùng, tăng cường đáp ứng miễn dịch, hỗ trợ tiêu hóa và ứng dụng trong phòng trị bệnh cho vật nuôi	2.2.1.a,b
4.3	Khả năng nghiên cứu chuyên môn, làm việc nhóm, xây dựng kế hoạch và thuyết trình	2.2.2. a,b
4.4	Trách nhiệm và chuẩn xác trong công tác điều trị bệnh cho vật nuôi	2.3

5. **Chuẩn đầu ra của học phần:**

CĐR HP	Nội dung chuẩn đầu ra	Mục tiêu	CĐR CTĐT
	Kiến thức		
CO1	Trình bày được kỹ thuật thu hái, chế biến, bảo quản dược liệu quyết định đến chất lượng dược liệu sử dụng trong phòng trị bệnh cho vật nuôi	4.1	2.1.3a,b,c,d,e
CO2	Trình bày được định nghĩa, tính chất chung, trạng thái tự nhiên của các nhóm hợp chất hữu cơ có trong dược diệu có tác dụng dược lý trong phòng trị bệnh cho vật nuôi	4.1	2.1.3a,b,c,d,e
CO3	Trình bày được nguồn gốc, sự phân bố, đặc điểm thực vật, thành phần hóa học, công dụng, cách sử dụng và	4.1	2.1.3a,b,c,d,e

CĐR HP	Nội dung chuẩn đầu ra	Mục tiêu	CĐR CTĐT
	Kiến thức		
	áp dụng dược liệu trong phòng trị bệnh cho gia súc gia cầm.		
	Kỹ năng		
CO4	Xác định đúng những cây dược liệu phổ biến.	4.2	2.2.1.a,b
CO5	Vận dụng lý thuyết dược liệu - dược lý vào tình hình thực tế sử dụng thuốc trong phòng và điều trị bệnh cho vật nuôi, cũng như kiểm nghiệm, điều chế và bảo quản dược liệu.	4.2	2.2.1.a,b
CO6	Khả năng lực hợp tác, chia sẻ và giải quyết vấn đề trong học tập, nghiên cứu khoa học và thực tiễn; có năng lực học tập ở bậc cao hơn và hội nhập quốc tế.	4.3	2.2.2.a,b
	Thái độ/Mức độ tự chủ và trách nhiệm		
CO7	Hình thành tính trách nhiệm trong việc kiểm nghiệm, điều chế, bảo quản và sử dụng dược liệu một cách chuẩn xác trong phòng trị bệnh cho vật nuôi.	4.4	2.3
CO8	Xay dựng ý thức tự học hỏi, cập nhật bổ sung kiến thức mới về ly trích, hóa dược, dược lý của dược liệu giúp nâng cao kiến thức và rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp.	4.4	2.3

6. Mô tả tóm tắt nội dung học phần:

Học phần Dược liệu cung cấp kiến thức về các nguyên tắc thu hái, chế biến, bảo quản cây dược liệu, trình bày các cây dược liệu và tác dụng của các hoạt chất có trong cây dược liệu theo từng chức năng sinh lý vật nuôi và theo từng loại mầm bệnh ứng dụng trong điều trị bệnh cho vật nuôi.

7. Cấu trúc nội dung học phần:

7.1. Lý thuyết (20 tiết)

	Nội dung	Số tiết	CĐR HP
Chương 1.	**Kỹ thuật thu hái, chế biến và bảo quản dược liệu**	**2**	
1.1	Kỹ thuật thu hái dược liệu	**1**	CO1, CO6, CO7
1.2	Chế biến dược liệu	**1**	
1.3	Bảo quản dược liệu		
Chương 2.	**Thành phần và tác dụng của các nhóm hợp chất có trong dược liệu**	**4**	
2.1	Carbohydrate	**2**	CO2, CO6, CO7, CO8,
2.2	Chất béo		
2.3	Tinh dầu		
2.4	Chất nhựa		

	Nội dung	Số tiết	CĐR HP
2.5	Axit hữu cơ	2	
2.6	Glycosid		
2.7	Alkaloid		
2.8	Vitamin		
Chương 3.	**Dược liệu có tác dụng trị giun sán**	**4**	
3.1	Cây đu đủ	2	CO3, CO4, CO5, CO6, CO7, CO8
3.2	Cây cau		
3.3	Cây bí đỏ		
3.4	Cây lựu		
3.5	Cây keo giậu		
3.6	Cây chùm ngây	2	
3.7	Cây mãng cầu ta		
3.8	Một số bài thuốc dân gian trị giun súc cho gia súc gia cầm		
Chương 4.	**Dược liệu có tác dụng trị tiêu chảy**	**4**	
4.1	Cây măng cụt	2	CO3, CO4, CO5, CO6, CO7, CO8
4.2	Cây ổi		
4.3	Cây tô mộc		
4.4	Cây thổ hoàng liên		
4.5	Cây vàng đắng		
4.6	Cây gừng	2	
4.7	Cây tỏi		
4.8	Cây mơ tam thể		
4.9	Cây nghệ		
4.10	Một số bài thuốc dân gian trị tiêu chảy cho gia súc gia cầm		
Chương 5.	**Dược liệu có tác dụng trị táo bón**	**3**	
5.1	Cây me	1	CO3, CO4, CO5, CO6, CO7, CO8
5.2	Cây lô hội		
5.3	Cây muồng trầu		
5.4	Cây ba đậu	2	
5.5	Một số bài thuốc dân gian trị táo bón cho gia súc gia cầm		
Chương 6.	**Dược liệu có tác dụng trị cảm sốt và ho**	**3**	
6.1	Cây bạc hà	1	CO3, CO4, CO5, CO6, CO7, CO8
6.2	Cây sắn dây		
6.3	Cúc hoa		
6.4	Cây đại bi	1	
6.5	Cây hành lá		
6.6	Cây sả		
6.7	Cây hương nhu tía	1	
6.8	Một số bài thuốc dân gian trị cảm sốt và ho cho		

	Nội dung	Số tiết	CĐR HP
	gia súc gia cầm		

7.2. Thực hành (20 tiết)

	Nội dung	Số tiết	CĐR HP
Bài 1.	Chiết xuất và định tính carbohydrate trong dược liệu	2	CO2, CO4, CO5, CO6, CO7, CO8
Bài 2.	Chiết xuất và định tính glycosid trong dược liệu	3	CO2, CO4, CO5, CO6, CO7, CO8
Bài 3.	Chiết xuất và định tính alkaloid cơ trong dược liệu	3	CO2, CO4, CO5, CO6, CO7, CO8
Bài 4.	Chiết xuất và định tính axit hữu trong dược liệu	3	CO2, CO4, CO5, CO6, CO7, CO8
Bài 5.	Chiết xuất và định tính chất béo trong dược liệu	2	CO2, CO4, CO5, CO6, CO7, CO8
Bài 6.	Chiết xuất và định tính tinh dầu trong dược liệu	2	CO2, CO4, CO5, CO6, CO7, CO8
Bài 7.	Chiết xuất và thử hoạt tính kháng khuẩn của dược liệu	5	CO2, CO4, CO5, CO6, CO7, CO8

8. Phương pháp giảng dạy:

- Lý thuyết 70%, trong đó dạy tình huống chiếm 30% giờ lý thuyết.
- Thực hành 30%: Thực hành tại phòng thí nghiệm.
- Phối hợp lý thuyết, tình huống, báo cáo, thảo luận.
- Ngoài giảng dạy trực tiếp trên lớp, người dạy và người học sử dụng các nền tảng học tập trực tuyến Google Classroom, Google Form để tương tác giải quyết thắc mắc, trao đổi thông tin và báo cáo.

9. Nhiệm vụ của sinh viên:

Sinh viên phải thực hiện các nhiệm vụ như sau:

- Tham dự tối thiểu 80% số tiết học lý thuyết.
- Tham gia đầy đủ 100% giờ thực hành và có báo cáo kết quả.
- Thực hiện và tham dự đầy đủ 100% các buổi báo cáo chuyên đề và được đánh giá kết quả thực hiện theo nhóm.
- Tham dự kiểm tra giữa học kỳ.
- Tham dự thi kết thúc học phần.
- Chủ động tổ chức thực hiện giờ tự học.

10. Đánh giá kết quả học tập của sinh viên:

10.1. Cách đánh giá

Sinh viên được đánh giá tích lũy học phần như sau:

TT	Điểm thành phần	Quy định	Trọng số	CĐR HP
1	Điểm chuyên cần	- Tham dự ít nhất 16/20 tiết - Đi học đúng giờ và đủ tiết/buổi	10%	CO8
2	Điểm thực hành	- Tham dự 100% giờ thực hành - Đi học đúng giờ và đủ tiết/buổi	10%	CO4, CO5, CO6, CO7
3	Điểm bài báo cáo chuyên đề nhóm	- Tham dự đầy đủ các buổi báo cáo - Báo cáo đúng theo yêu cầu và đầy đủ nội dung, thời hạn quy định - Được nhóm xác nhận có tham gia	20%	CO6, CO7
4	Điểm kiểm tra giữa kỳ	- Thi trắc nghiệm	10%	CO1, CO2, CO3
5	Điểm kiểm tra cuối kỳ	- Thi trắc nghiệm	50%	CO1, CO2, CO3

10.2. Cách tính điểm

- Điểm đánh giá thành phần và điểm thi kết thúc học phần được chấm theo thang điểm 10 (từ 0 đến 10), làm tròn đến một chữ số thập phân.
- Điểm học phần là tổng điểm của tất cả các điểm đánh giá thành phần của học phần nhân với trọng số tương ứng. Điểm học phần theo thang điểm 10 làm tròn đến một chữ số thập phân, sau đó được quy đổi sang điểm chữ và điểm số theo thang điểm 4 theo quy định về công tác học vụ của Trường.

11. Tài liệu học tập:

Thông tin về tài liệu	Số đăng ký cá biệt
[1] Giáo trình dược liệu học : Dùng cho đào tạo Đại học dược lien thông / Trần Công Luận (Chủ biên), Đỗ Văn Mãi, Vũ Thị Bình.- Cần Thơ : Đại học Cần Thơ, 2017 ***Số thứ tự trên kệ sách:*** 615.19/ L502	MOL.087710, MOL.087711, MOL.083973, MON.061487, MON.061926
[2] Cây thuốc và động vật làm thuốc Việt Nam / Đỗ Huy Bích … [et al.].- Hà Nội : Khoa học và Kỹ thuật, 2004 ***Số thứ tự trên kệ sách:*** 615.882/ C126/T1	NN.002730
[3] Những cây thuốc và vị thuốc Việt Nam / Đỗ Tất Lợi.- Hà Nội : Y học, 2009 ***Số thứ tự trên kệ sách:*** 581.634/ L462	NN.015075
[4] Ethnoveterinaty medicine in Asia: An information kit on traditional animal health care practices / International Institute of Rural.- Silang, Philippines : International Institute of Rural Reconstruction, 1994 ***Số thứ tự trên kệ sách:*** 636.089/ I.61/Vol.1	NN.017575, NN.017576, NN.017577, NN.017578, NN.017579
[5] Ethnoveterinaty medicine in Asia: An information kit on traditional animal health care practices / International Institute of Rural.- Silang, Philippines : International Institute of Rural Reconstruction, 1994 ***Số thứ tự trên kệ sách:*** 636.089/ I.61/Vol.2	NN.017580, NN.017581, NN.017582, NN.017583, NN.017584
[6] Ethnoveterinaty medicine in Asia: An information	NN.017585, NN.017586,

kit on traditional animal health care practices / International Institute of Rural.- Silang, Philippines : International Institute of Rural Reconstruction, 1994 ***Số thứ tự trên kệ sách:*** 636.089/ I.61/Vol.3	NN.017587, NN.017588, NN.017589
[7] Ethnoveterinaty medicine in Asia: An information kit on traditional animal health care practices / International Institute of Rural.- Silang, Philippines : International Institute of Rural Reconstruction, 1994 ***Số thứ tự trên kệ sách:*** 636.089/ I.61/Vol.4	NN.017590, NN.017591, NN.017592, NN.017593, NN.017594

12. Hướng dẫn sinh viên tự học (10 tiết):

Tuần	Nội dung	Lý thuyết (tiết)	Thực hành (tiết)	Nhiệm vụ của sinh viên
1	**Chương 1: Kỹ thuật thu hái, chế biến và bảo quản dược liệu** 1.1 Kỹ thuật thu hái dược liệu 1.2 Chế biến dược liệu 1.3 Bảo quản dược liệu	2		- Nghiên cứu trước: + Tài liệu [1]: nội dung nội dung từ mục 1.1 đến 1.2, Chương 1.
2-3	**Chương 2: Thành phần và tác dụng của các nhóm hợp chất có trong dược liệu** 2.1. Carbohydrate 2.2. Chất béo 2.3. Tinh dầu 2.4. Chất nhựa 2.5. Axit hữu cơ 2.6. Glycosid 2.7. Alkaloid 2.8. Vitamin	4		- Nghiên cứu trước: + Tài liệu [1], [2], [3], [4], [5]: nội dung từ mục 2.1 đến 2.8, Chương 2. + Ôn lại nội dung Chương 1 đã học.
4-5	**Chương 3: Dược liệu có tác dụng trị giun sán** 3.1. cây đu đủ 3.2. Cây cau 3.3. Cây bí đỏ 3.4. Cây lựu 3.5. Cây keo giậu 3.6. Cây chùm ngây 3.7. Cây mãng cầu ta 3.8. Một số bài thuốc dân gian trị giun súc cho gia súc gia cầm	4		- Nghiên cứu trước: + Tài liệu [1] đến [9]: nội dung từ mục 3.1 đến 3.8, Chương 3. + Ôn lại nội dung Chương 2 đã học.
6-7	**Chương 4: Dược liệu có tác dụng trị tiêu chảy** 4.1. Cây măng cụt 4.2.Cây ổi 4.3. Cây tô mộc 4.4. Cây thổ hoàng liên 4.5. Cây vàng đắng 4.6. Cây gừng	4		- Nghiên cứu trước: + Tài liệu [1] đến [9]: nội dung từ mục 4.1 đến 4.10, Chương 4. + Ôn lại nội dung Chương 3 đã học.

Tuần	Nội dung	Lý thuyết (tiết)	Thực hành (tiết)	Nhiệm vụ của sinh viên
	4.7. Cây tỏi 4.8. Cây mơ tam thể 4.9. Cây nghệ 4.10. Một số bài thuốc dân gian trị tiêu chảy cho gia súc gia cầm			
8-9	**Chương 5: Dược liệu có tác dụng trị táo bón** 5.1. Cây me 5.2. Cây lô hội 5.3. Cây muồng trâu 5.4. Cây ba đậu 5.5. Một số bài thuốc dân gian trị táo bón cho gia súc gia cầm	3		- Nghiên cứu trước: + Tài liệu [1] đến [9]: nội dung từ mục 5.1 đến 5.5, Chương 5. + Ôn lại nội dung Chương 4 đã học.
9-10	**Chương 6: Dược liệu có tác dụng trị cảm sốt và ho** 6.1. Cây bạc hà 6.2. Cây sắn dây 6.3. Cây cúc hoa 6.4. Cây đại bi 6.5. Cây hành lá 6.6. Cây sả 6.7. Cây hương nhu tía 6.8. Một số bài thuốc dân gian trị cảm sốt và ho cho gia súc gia cầm	3		- Nghiên cứu trước: + Tài liệu [1] đến [9]: nội dung từ mục 6.1 đến 6.8, Chương 6. + Ôn lại nội dung Chương 5 đã học.
11-15	Tất cả các bài thực hành từ bài 1 đến bài 7		20	- Nghiên cứu giáo trình thực tập trước cho từng buổi thực tập - Làm việc nhóm tìm hiểu bài thí nghiệm số 1 đến 7 được hướng dẫn trong tài liệu. - Viết báo cáo bài thí nghiệm số 1 đến 7.

Cần Thơ, ngày 24 tháng 8 năm 2022

TL. HIỆU TRƯỞNG
TRƯỞNG KHOA

PGS.TS. Lê Văn Vàng

TRƯỞNG BỘ MÔN

PGS.TS. Trần Ngọc Bích